

Čeští hráči v zahraničních soutěžích, zahraničních hráči v MNBL v letech 1998 - 2012

Zpracoval: Billy Crossan

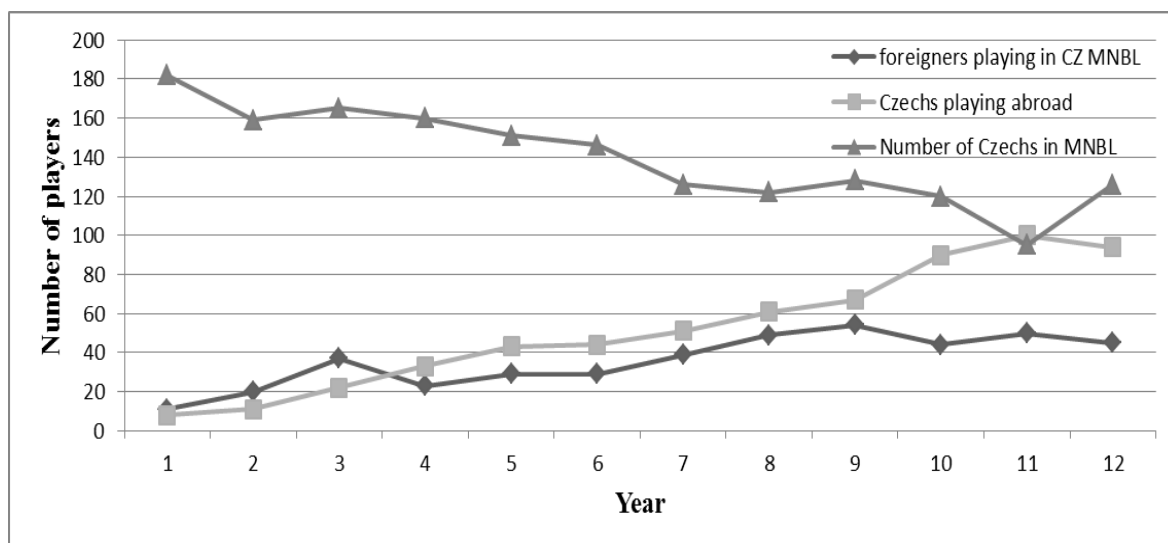
Přeložil: Roman Bednář

Tento text je prvním ze série pětice textů zabývajících se studií, která analyzuje vliv příchodu zahraničních hráčů na český basketbal. Konkrétně jsem se ve studii zajímal o vliv, jaký mají zahraniční hráči na diváckou návštěvnost a příliv mladých basketbalistů. K tomu abych lépe porozuměl zmíněné problematice, zpracoval jsem analýzu zapojení zahraničních hráčů v českých soutěžích mezi lety 1998 – 2010. Konkrétní číselná data jako např. počty zahraničních hráčů v českých soutěžích, jejich zapojení a vliv na jednotlivá utkání, dopady na diváckou návštěvnost, byly poskytnuty Českou Basketbalovou Federací a FIBA Europe. Následně jsem vedl rozhovory se zástupci klubů, v jejichž kompetencích je akvizice zahraničních hráčů. Tyto rozhovory probíhaly v letech 2006 v 8 týmech MNBL a v roce 2012 ve 14ti týmech MNBL. Souběžně s těmito rozhovory probíhalo i doplňující dotazování v oblastech marketingových strategií jednotlivých klubů MNBL a využití zahraničních hráčů v těchto aktivitách. Poslední oblastí, kterou jsem do svého výzkumu zahrnul, je rozbor tiskových médií v posledních pěti letech se zaměřením na informování o zahraničních hráčích. Tuto část jsem do svého výzkumu zařadil i pro mé osobní lepší pochopení celkové kulturního přijetí či odmítnutí zahraničních hráčů. Tento článek se bude zabývat první zmíněnou oblastí – zapojením zahraničních hráčů v MNBL v letech 1998 – 2012.

Za dvanáct let, což je doba, kterou tato studie pokrývá, se počet zahraničních hráčů v nejvyšší české soutěži zvýšil z 11 hráčů (rok 1998) na 54 hráčů (2012). V lize celkem působí v průměru 200 hráčů v každé sezóně. To je u zahraničních hráčů nárůst z 5% na 25% hráčů v soutěži. Očekával jsem, že takovýto výrazný posun v počtu zahraničních hráčů, bude mít jako důsledek zvýšené konkurence dopad na popularitu basketbalu v České republice, obzvláště pak na návštěvnost a zájem mladých sportovců o basketbal. Tento předpoklad se ukázal být správný, když rostoucí počet zahraničních hráčů velice úzce koreloval s nárůstem návštěvnosti a zájmu mladých sportovců o basketbal. Obě dvě tyto skutečnosti budou vysvětleny v následujících dvou článcích.

Zahraniční hráči v MNBL a čeští hráči hrající v zahraničních soutěžích

Z předešlého grafu je možno vyčíst, že čím více českých hráčů odešlo hrát basketbal do ciziny, tím méně jich hrálo v nejvyšší české soutěži. Čím více zahraničních hráčů nastupuje v Mattoni NBL, tím méně prostoru zůstává pro české hráče a ti tak odcházejí hrát do soutěží mimo ČR. Tento proces je také v určitém souladu s rostoucí průměrnou návštěvou na domácí utkání. Je možno usuzovat, že fanoušci vnímají pozitivně přítomnost zahraničních hráčů a naopak úbytek českých hráčů nevnímají jako negativní. Podobně jako je tomu s návštěvností, je pozorovatelná korelace i u počtu mladých sportovců, kteří se stávají členy ČBF. Počet mladých hráčů, kteří chtějí hrát basketbal, roste s počtem zahraničních hráčů v nejvyšší soutěži a stejně tak roste i s počtem českých hráčů odcházejících do zahraničí. Tyto odchody českých hráčů nemají na začínající sportovce negativní vliv, spíše naopak. Nejsilnější vazba byla zaznamenána mezi výší domácích návštěv a počtem aktivních mladých hráčů. Touto skutečností se budu zabývat v následujících dvou článcích.

Zástupci klubů, kteří rozhodují i zapojení zahraničních hráčů opakovaně vyjadřují názor, že zařazení zahraničních hráčů do týmu není jen otázkou konkurenceschopnosti. Faktorem je též skutečnost, kdy za stejné finanční ohodnocení, není na trhu dostatek českých hráčů, jejichž výkonnost by byla dostatečná (výkonnost v poměru k požadované odměně) v porovnání se zahraničními hráči požadujícími stejnou odměnu. V poslední době se zástupci jednotlivých ligových klubů překvapivě shodují, že zahraniční hráči jsou „levnější“ než hráči čeští.

Dále se budu zabývat otázkou, kam odcházejí čeští hráči hrát a odkud přicházejí zahraniční hráči do české soutěže.

Češi hrající mimo Českou republiku

ROK	Total	Austria	Belgium	Bulgaria	Cyprus	Finland	France	Germany	Hungary	Italy	Kuwait	Luxembourg	Holland	Poland	Serbia	Slovakia	Slovenia	Spain	UK	USA
98-99																				
99-00	11	3						2								4				2
00-01	22	6					1	5						1	1	4	1	1		2
01-02	33	6					2	6		2					1	7	1	1		7
02-03	43	9				1	2	11		3						12	2	1		2
03-04	44	10					1	11		3						12	2	1		4
04-05	51	12			1	1	3	15	2	3						8	2	1		3
05-06	61	11		1	3	1	4	18	2	3		1				12	2	1		2
06-07	67	10			3	3	3	15	3	3		1		1		10	4	2	4	5
07-08	90	12		1	6	3	2	18	4	2		1	4	1	2	14	3	4	4	9
08-09	100	13	2		8	2	4	19	3	5	1	2	3	2	2	12	5	2	6	9
09-10	94	12	1		7	2	3	18	3	3	1	2	3	2	2	11	3	12	5	4

Do dnešního dne se většina výzkumů na téma sportovní migrace, zabývala problematikou z pohledu nejpopulárnějších sportů v zemi v závislosti na hlavních sportovních ligách ve světě. NBA nebo např. Anglická Premier League jsou prezentovány jako hlavní soutěže (soutěže nejvyšší sportovní úrovně), oproti ostatním soutěžím v daném sportovním odvětví. Ostatní soutěže jsou pak brány jako vedlejší nebo okrajové. Někdy je hlavním soutěžím dáváno na vrub, že snižují výkonnostní úroveň soutěží vedlejších a okrajových. Je tomu i proto, že nejlepší hráči z celého světa odchází hrát do těchto soutěží s vidinou lepší finančního výdělku, lepších tréninkových a soutěžních podmínek, kvůli efektivnějšímu sportovnímu růstu a v neposlední řadě kvůli slávě. Basketbal ale není v České republice nejpopulárnější sport a česká Mattoni NBL není hlavní basketbalovou ligou.

V počátku naší studie (1998), jsem dohledal pouze 11 českých hráčů působících v soutěžích mimo českou republiku. Do roku 2012 toto číslo narostlo na 94 českých hráčů působících mimo ČR. Z počátku tito hráči působili v okolních zemích jako je Rakousko, Německo a Polsko. Postupem času se ale zvýšil počet českých hráčů, kteří působí v hlavních basketbalových zemích a ligách jako je např. Španělsko či Itálie. Předchozí výzkumy

prezentovaly skutečnost, že odchody nejlepších hráčů v nejpobulárnějších sportech, negativně ovlivňují popularitu daného sportu v zemi. Oproti trendu propadu popularity u nejpobulárnějších sportů, jsem s odchodem českých hráčů a zvýšením počtu hráčů zahraničních zaznamenal nárůst zájmu fanoušků o basketbal v Mattoni NBL a stejně tak rostoucí zájem mladých sportovců o basketbal, jako vedlejší sport v ČR. Je tomu i přes skutečnost, že český mužský basketbal je v žebříčku FIBA hodnocen poměrně stabilně kolem 23. Místa mezi ostatními zeměmi, podobně jako je Mattoni NBL stabilně hodnocena v rámci ULEB (27. místo z 36 v roce 1998 resp. 19. místo z 27 v roce 2009). S lehkým zaváháním tak můžeme prohlásit, s ohledem na výsledky našeho výzkumu, že zahraniční hráči zvýšili popularitu Basketbalu, jako vedlejšího sportu v ČR, bez toho aby poklesla úroveň soutěže(i) v ČR.

Zahraniční hráči v českých soutěžích

Year	Total	Bermuda	Brazil	Canada	Congo	Croatia	England	Finland	France	Greece	Hungary	Latvia	Lithuania	Macedonia	Moldova	Poland	Russia	Serbia	Slovakia	Slovenia	USA
98-99	11					3				2							1	1	0		4
99-00	20					4				1							2	2	5	1	5
00-01	37					7				1					1		3	6	10	1	8
01-02	23					2				1							2	2	7		9
02-03	29					4				1								4	10		10
03-04	29					5				1			1					2	11		9
04-05	39		1			5							1		3			5	13		11
05-06	49		1			3	1						2	1	2			13	9	2	15
06-07	54					6	1	1	1	1					2	1	7	13	2	2	19
07-08	44	1				3			1	1	1				1		4	8	1	1	23
08-09	50			1					1				4		4		2	10	2		26
09-10	45			2	1		1			1		1	3		2		1	11			22

Zahraniční hráči přicházejí do České republiky hrát basketbal převážně ze zemí, ve kterých je basketbal hlavním sportem. Řečeno jinými slovy, tyto hráči přicházejí do České republiky, kde není basketbal hlavním sportem, ze zemí, kde basketbal hlavním sportem je a v těchto zemích tudíž je k dispozici dostatek (až přebytek) kvalitních basketbalistů. Původně byli zahraniční hráči „dražší“ než čeští hráči, na jejichž místa do týmů přicházeli. Vyšší výkonnost se ovšem majitelům klubů vyplatila jako dobrá investice. První kluby, které do svých týmů zařadily zahraniční hráče tak získávali konkurenční výhodu oproti ostatním klubům bez zahraničních hráčů. Podobně jako v např. v průmyslu, i v basketbale ve snaze udržet soutěž vyrovnanou a současně ochránit domácí hráče, zavedla ČBF kvóty a pravidla pro zařazování zahraničních hráčů. Tyto kvóty a pravidla se v průběhu 12ti let (1998-2010), změnili 6 krát.

Důvody k těmto změnám byly jednak místní v podobě požadavků klubů a vedení ČBF, jednak měli původ i vně České republiky (zákony Evropské Unie, Pravidla FIBA). Výsledkem i přes to zůstává, že téměř všechny kluby do svých týmů zařadili zahraniční hráče, aby zůstali konkurenceschopní. Několik málo týmů, které v průběhu oněch 12ti let, krok v podobě zařazení zahraničních hráčů neudělalo, vesměs sestoupilo do nižší soutěže.

Většina zahraničních hráčů, kteří přicházející do České republiky hrát basketbal přicházejí ze zemí, ve kterých je basketbal hlavní sport. Podobně tak je většina zahraničních hráčů přicházejících do ČR tmavé pleti. Tento trend byl také podrobně zkoumán po stránce sportovní a socio-kulturní. Existují dva primární důvody, proč jsou hráči tmavé pleti jednotlivými kluby vybíráni. V první řadě tito hráči v převážné většině disponují schopnostmi a dovednostmi, kterými nedisponují evropští hráči resp. hráči bílé pleti. Druhým, neméně důležitým důvodem je jejich atraktivita pro basketbalové fanoušky.

Studie ukazuje, že zatímco v úvodu trvání studie v českých soutěžích panovala určitá rezervovanost vůči zahraničním hráčům, tato rezervovanost s postupem času opadá. Původní odpor části fanoušků a médií vůči zahraničním hráčům, obzvláště těm tmavé pleti měl za důsledek neochotu klubů tyto hráče angažovat a zapojovat do marketingových strategií klubů. Ke konci studie jsem zaznamenal větší náklonnost fanoušků k zahraničním hráčům tmavé pleti než k ostatním zahraničním hráčům a toto se následně promítá i do strategií klubů, které hráče tmavé pleti využívají častěji k marketingovým účelům. Jen velice zřídka se objeví negativní postoje vůči basketbalistům tmavé pleti. Negativní vnímání této kulturní odlišnosti bylo z velké části eliminováno díky nadprůměrným sportovním výkonům hráčů tmavé pleti v jednotlivých soutěžích a také díky častějším mediálním přenosům a zprávám z NBA. Fakt, že basketbalisté tmavé pleti jsou akceptováni jako hvězdy a často i vzory pro basketbalisty České republiky přičítám skutečnosti, kdy basketbal není hlavním resp. nejpopulárnějším sportem v ČR

V dalších článcích se budu zabývat specifickými dopady, které mají zahraniční hráči na návštěvnost a počet mladých sportovců, kteří začínají hrát basketbal. Dále podkryji některé způsoby využití zahraničních hráčů v marketingové strategii klubu, které se ukázali být jako efektivní. V posledním článku se chystám poukázat na možná omezení a rizika, které pro klub přináší přílišné spoléhání na zahraniční hráče.

